

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ד טבת תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות יח.

דף היומי בהלכה: מסעיף כ"ג עד סעיף כ"ה.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ה' 'ובאמת מה' עד סוף פרק ה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק א משנה ז עד פרק א משנה ט

הסיפור המפתיע שעדיין לא נחשף: מדוע פרץ מרן הגר"ח קניבסקי בבכי? | כעבור שבועיים הגיעה גלויה עם מלה אחת: "עמלק" | שיחה מיוחדת עם הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א על 'גישמאק בלימוד' | 1809

על דא ועל הא

"כדי להיות תלמיד חכם צריך לחשוב, לנסר, להתייגע... כבר ניסית, התאמצת, פעם ועוד פעם, ועדיין לא הצלחת. אבל אולי חסרה רק עוד מכה אחת קטנה?..."

שיחה מיוחדת עם הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א על 'גישמאק בלימוד', על חשיבותו ועל הדרכים להשגתו

ללמוד, הוא לא יוכל להישאר בלימוד לאורך זמן. כמה זמן יכול בחור ללמוד במרץ, אם הוא לא באמת אוהב את הלימוד ונהנה ממנו?

"על אחת כמה וכמה כשמדברים על הטווח היותר ארוך, אחרי החתונה. כשהוא כבר מחוץ לכתלי הישיבה, ונמצא ברשות עצמו. אולי הוא יהיה בכולל, יהיה לו חברותא, אבל הלימוד לא יהיה כמו שצריך, כל עוד הוא לא יאהב ללמוד."

מה באמת עושים כדי להשיג גישמאק בלימוד? איך קונים את האהבה לתורה?

"אם תשאל בחור מהשורה למה הוא לא אוהב ללמוד, סביר להניח שהוא יסביר כל מיני הסברים. אין לו חשק, הוא לא בחור שמסוגל לשבת הרבה זמן על מקום אחד, ועוד כל מיני תירוצים מתירוצים שונים."

"אבל האמת הפשוטה והברורה היא שהוא פשוט לא מבין את הגמרא. קשה לו להודות בכך, אפילו בינו לבין עצמו, אבל האמת היא שאם הוא היה מבין את הגמרא, הוא היה מקבל חשק ללמוד וכל הבעיות האחרות היו נעלמות ממילא."

הרב אברהם פוקס והרב יעקב לוסיגמן

כשנכנסנו אל מעונו של הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א, ראש ישיבות 'גאון יעקב' ו'חכמה ודעת', לא ידענו מה מצפה לנו. חשבנו שהגענו לשמוע כמה דברי חיזוק ולהמשיך הלאה, אבל כשפתח ראש הישיבה שליט"א את פיו, החל לפרוש בפנינו משנה סדורה משך שעה ארוכה, כמעין המתגבר, כשהוא מפרט בהרחבה רבה מתוך ניסיון של עשרות שנים בהיכלי הישיבות הקדושות, כמריץ תורה שעוקב אחר התפתחות תלמידיו, ויודע לומר מה הוא המונע העיקרי שמעכב את חלקם מלהתקדם למרבה הצער.

"הגישמאק בלימוד", הסביר לנו ראש הישיבה, "הוא לא רק תוספת נחמדה לבחור ישיבה מן המניין. מי שחושב שבחור ישיבה צריך ללמוד, ואם אפשר שגם ייחנה מהלימוד, טועה. בחור ישיבה צריך ללמוד וליהנות מהלימוד. ההנאה חשובה מאוד, מכמה וכמה סיבות."

"קודם כל, צריך לדעת שחלק גדול מהמשברים שבחורים חווים, נובע מכך שאין להם הנאה מלימוד הגמרא. בחור שאין לו גישמאק, לא יכול לשמוח, אין לו חשק ללמוד. ואם אין לו חשק

ראש הישיבה מתכוון לומר שהבחורים הללו מתקשים לעשות 'חילוקים', ולהבין סברות דקות בלומדעס?

"לא לא. כשאני אומר שהוא לא מבין, אני מדבר על גמרא ורש"י. הבסיס! אדרבה, דווקא לדקלם ר' חיים ו'קצות' הוא יודע מצויין. הוא ממש שולף ראשונים ואחרונים בלי שום בעיה, אבל את הגמרא הוא לא יודע.

"לכן הוא לא יכול ליהנות מהר' שמעון', כי הוא לא מבין על מה ר' שמעון מדבר. חסר לו הבסיס של הגמרא. כדי להבין ר' שמעון שקאפ באמת, צריך ללמוד קודם את הסוגיה עצמה בגמרא, לחזור עליה שוב ושוב, שתהיה ברורה ובהירה. בלי לעשות ויתורים והנחות. להבין כל מילה ברש"י, להבין מה הגמרא רוצה, מה כאב לה, למה השאלה הזאת נשאלה, ואיך בדיוק התשובה שהובאה מתרצת את השאלה. אם הסוגיה ברורה ונהירה אצל הבחור, רק אז הוא יכול ליהנות ממנה, ורק אז הוא יכול ליהנות מלפלפל בעומק הדברים".

זאת אומרת שבחורים צריכים להשקיע בעיקר בהבנת הגמרא נפחות במפרשים?

"חלילה. בוודאי שצריך להשקיע בהבנת דברי המפרשים, לא בחינם קבעו גדולי ראשי הישיבות את סדר הלימוד כך שמחלקים אותו בין עיון ובקיאיות. לימוד העיון יש לו חשיבות שאי אפשר לתאר, אבל זה צריך לבוא בשלב השני, רק אחרי שהגמרא ברורה ומאירה כנתינתה מסיני.

"אגב, בעניין זה אני רוצה לומר משהו שאולי הוא קצת חריף, אבל זאת נקודה למחשבה וכדאי ששימו עליה לב. כשבחור או אברך רוצה ללמוד הרבה מפרשים וחייב לדעת את כל ה'רייד' הישיבתי בסוגיא זו או אחרת, הוא חושב שהוא לומד בעיון, וככל שידע יותר מפרשים ויותר חידושים כך העיון שלו משובח יותר. "אבל האמת היא שמי שלומד הרבה מפרשים ואינו משקיע מספיק זמן כדי להעמיק ולהבין כל אחד מהם, הוא לא לומד בעיון אמיתי, זה לימוד של 'עיון בבקיאיות'.

"כשלומדים מפרש, צריך להבין לא רק מה הוא אומר, אלא גם למה הוא אומר כך ולא אחרת. מה הכריח אותו לומר כך. האם החידוש שלו התחייב מתוך הסוגיא באופן שבו הוא למד אותה וכו'. "אם רק צוברים ידע אודות שיטות המפרשים השונים, מה שקורה זה שבצעם לומדים עיון בבקיאיות. זה הבקיאיות של העיון, זה לא העיון האמיתי. זה לדעת הרבה אבל לא להבין לעומק לאמיתיה של תורה.

"אז אם אתה כבר לומד בבקיאיות, לא עדיף שתלמד את דברי הגמרא? תלמד כבר כמה דפי גמרא בבקיאיות, זה בוודאי יותר חשוב מללמוד כמה שיעורים של כמה ראשי הישיבות בבקיאיות. "מה הרווחת? נשארתי בלימוד שטחי. אם אתה רוצה ללמוד בדרך העיון, אז תלמד כמו שצריך, במתינות, עם מחשבה עמוקה על כל מפרש. כשלמדתי בישיבה בחברון בחורים היו יכולים לשבת יותר משעה על הבנה של רשב"א אחד!".

איך באמת מגיעים ליכולת הזאת להעמיק כך בגמרא ובראשונים?

"צריך לרצות להתקדם, אבל התקדמות אמיתית. לא לנסות להרשים אחרים ולהוכיח להם שהתקדמת, אלא לעבוד באמת ובתמים כדי להתקדם.

"אני תמיד אומר כשמגיע אלול, מגיעים עשרת ימי תשובה, כל בחור רציני מקבל על עצמו קבלות טובות. תבדוק מה בחורים מקבלים על עצמם? להוסיף הנהגה כזאת או אחרת. בחורים יותר מתמידים יקבלו על עצמם ללמוד עוד שעה מדי יום. הוא לומד היום כשמונה שעות ביום, ורוצה להוסיף שעה תשיעית.

"ואני תוהה בעניין הזה. הרי כולנו התחנכנו בבתים טובים. חסרים לנו מעשים טובים? כולנו מתפללים שלוש פעמים ביום, מניחים תפילין, לובשים ציצית וכו', אנחנו מדברים על בחורים רציניים, דיברתי על בחור שלומד שמונה שעות ביום. אז הוא רוצה להוסיף שעה תשיעית, אני לא מזלזל חלילה וחס בשעה של לימוד, אבל אני חושב שהיה הרבה יותר אם היה מתחיל להשקיע יותר באותן שמונה שעות שהוא כבר לומד, שיהיה עם יותר רצינות, עם יותר אכפתיות, עם יותר העמקה וחתירה לאמיתיה של תורה. עוד שעה אולי תוסיף לך שעה כל יום, אבל השבחת שמונה השעות הקיימות, תוסיף לך עוד שמונה שעות ביום! היא תקנה לך הבנה טובה יותר, הנאה גדולה יותר! למען האמת לא צריך להמתין לאלול ולעשי"ת כדי לקבל כזאת קבלה טובה, אפשר להתחיל עם זה עוד היום, החל מרגע זה".

זה נכון לא רק לגבי השבחת הלימוד, אלא לכל מצוה שעושים. לא כך?

"בוודאי! בכל מצווה להשקיע קצת יותר מחשבה, לעשות אותה בשמחה. זכיתי ללמוד בישיבת חברון ולקנות תורה ודעת מפיו של מורי ורבי המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל. הוא היה מתאר מקצת מסדר יומו של בחור ישיבה ממוצע.

"הבחור קם בבוקר, נוטל ידיים. הנה הוא כבר קיים מצווה. לאחר מכן הוא הולך להתפלל ומקיים מצוות עשה מדאורייתא לפי הרמב"ם, מצוות תפילה. הוא קורא קריאת שמע שזו מצווה דאורייתא לפי כל השיטות. לאחר מכן נוטל ידיים לסעודה ויש לו עוד מצווה, מדרבנן, מברך על הפת, סועד כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה', והנה עוד מצוות שנוספו לחבילת המצוות היומית שלו. הוא מברך ברכת המזון ויש לו שוב מצוות עשה מדאורייתא, ואולי בדרך הוא גם עשה חסד עם כמה בחורים, ואז הוא מתיישב על יד הגמרא כדי ללמוד תורה.

"נו... מה הוא חושב לעצמו כשהגמרא כבר פתוחה לפניו? בטח הוא ואמר בוא נתחיל את היום, כי עד עכשיו הרי לא עשיתי כלום... זאת טעות חמורה. תסתכל אחורה תראה מה עשית, כמה מצוות. היש לנו מושג בכלל כמה גדולה וחשובה היא מצוות תפילה? מצוות קריאת שמע? מצוות ברכת המזון? נטילת ידיים, כל מצווה כזאת מאירה את העולם כולו, השכינה שורה על בחור

אפילו פחות מוכשר ממך, אבל תמיד אפשר לקבל ממנו, לכל אחד יש דרך חשיבה קצת שונה, ולא בכדי אמרו חז"ל שתורה נקנית בדיבוק חברים.

"אני לא אומר שאסור להקשות על הר"מ ולהתווכח אתו על סברות שהוא אומר, או על פירושים שהוא מסביר. בוודאי שצריך, כך היא דרכה של תורה. לא הביישן למד, צריך לשאול, ואם לא הבנת אסור להתבייש. זאת לא בושה לא להבין. הבושה היא למי שלא שואל ולא מנסה לרדת לחקר האמת עד שהדברים יהיו ברורים ומחוורים אצלו.

"נקודה נוספת בשמחת הלימוד: לשמוח בלימוד זה לשמוח בסברא אחת! לא עשר סברות. עדיף שתדע סברה אחת עד הסוף, תבין אותה לעומק עד שתוכל לשמוח איתה ולהרגיש שאתה מבין אותה מצוין, וגם אם יקשו עליך תוכל לענות ולייצג את הסברה הזאת בצורה הכי טובה, כי אתה מבין אותה באמת, ולא רק יודע לדקלם אותה. אם יש זמן ואפשרות, אפשר ללמוד עוד סברה ולשמוח גם אבל צריך להשקיע באיכות, לא בכמות, בוודאי לא כשמדברים על לימוד בעיון שכל המהות שלו זה האיכות וההבנה לעומק".

לסיום, נשמח לשמוע כמה דברי התחזקות שיסייעו לבחור שקורא את הדברים ליישם אותם בפועל...

הרמח"ל כותב על העניין של התפילה והציפייה לגאולה, שיהודי יכול לשאול את עצמו, הרי דורות רבים כל כך התפללו יהודים, על בניין ביהמ"ק שיהיה במהרה בימינו, ואם כן מה כבר יכולה להוסיף התפילה שלי? אני הקטן אוכל להצליח בכח התפילה שלי לגרום מה שלא הצליחו כל הדורות הקודמים, צדיקים וקדושים?

אלא, אומר הרמח"ל, למה הדבר דומה, לעץ גדול שאנשים רבים ניסו לכרות אותו. בא הראשון, ניסר קצת עם מסור, חטב קצת עם גרזן, ולא הצליח. בא אחריו עוד אחד והמשיך עוד קצת, וכך עשרות אנשים ניסו, עד שלבסוף הגיע האחרון נתן עודמכה אחת קטנה עם הגרזן והעץ הענק נפל מלוא קומתו ארצה. לא בגלל שכוחו של האחרון רב מכוחם של אלו שקדמו לו, אלא כי היה חסר רק עוד קצת כדי להביא לכריתתו של העץ, והוא היה זה שתרים את המעט החסר.

"אותו הדבר, אומר הרמח"ל, גם בעניין התפילה על הגאולה. כולם התפללו וקידמו את הגאולה עוד קצת, עוד קצת. אבל אולי נשארנו לנו רק המכה הקטנה האחרונה שאנחנו צריכים לתת, תתפלל גם אתה, ואולי תצליח להשיג את מה שכולם ניסו להשיג ולא הצליחו להגיע אליו.

"אני אומר את אותו הדבר גם לגבי כל בחור באופן פרטי. כדי להיות תלמיד חכם צריך לחטוב, לנסר, להתייגע. אתה כבר ניסית, התאמצת, פעם ועוד פעם. עדיין לא הצלחת, אבל אולי חסרה רק עוד מכה אחת קטנה, זה נמצא בהישג ידך, רק מאמץ אחד אחרון, ובעז"ה תגיע אל היעד הנכסף, להיות יהודי תלמיד חכם!".

כזה שקיים כל כך הרבה מצוות עוד לפני שהוא התחיל את היום שלו.

"אם בחור ישוב קצת על זה לפני שהוא מתחיל ללמוד, כל הלימוד שלו ייראה אחרת. הוא יהיה שמח ומאושר. הוא ירגיש סיפוק.

"קנית פעם אתרוג אחרי חיפושים רבים? איזה סיפוק, אה? בחור יקר, יש לך אתרוג ביד, לא אתרוג אחד, ערימה של אתרוגים, כל מצווה יש לה חשיבות בפני עצמה. תחשוב על זה, תתבונן בזה ותראה מה אתה 'שווה', תשמח, תלמד עם חשק והנאה.

"אם תשימו לב, עד עכשיו לא דיברתי בכלל על בחור שמתאמץ להרבות במצוות, אלא בחור שעשה מה שכל בחור אחר עושה בשעות הבוקר. הוא ממילא עושה את זה, אז שישקיע קצת מחשבה, "עכשיו אני נוטל ידיים ומקיים מצווה", תשמח! אני לא אומר לצאת בריקוד, אבל תחשוב על זה שהאמת האמיתית היא שבאמת היית צריך לצאת בריקוד! וזה עוד לפני שהתחלת בכלל ללמוד...

"אז כן, נכון שהטבע של האדם מושך אותו לקבל על עצמו עוד דברים, עוד מצוות, במקום להשביח את אלו שהוא מקיים ממילא. אבל אם אנחנו רוצים להרגיש סיפוק, צריך לעשות את מה שאנחנו כבר עושים עם קצת יותר מחשבה והתבוננות, זה יעניק לבחור, לכל בחור, סיפוק עצום והנאה מרובה".

אולי יהיו בחורים שיטענו שזה עלול להביא אותם לגאווה חלילה...

"ווגבה לבו בדרכי ה'. צריך לדעת מתי צריכים להיות ענווים, ומתי הדבר אסור בתכלית האיסור. לשמוח במצוות ולהעריך את המצוות שעשית זו לא גאווה חלילה וחס. זו אמונה! זו ההכרה שהקב"ה מלוא כל הארץ כבודו וכל פעולה שאנחנו עושים למענו נזקפת ליזכותנו ונרשמת לנו וגם נקבל עליה שכר עצום.

"הרי חז"ל אומרים שאפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון. אז למה הם נקראים 'ריקנים'? כי הם לא מודעים למצוות שצברו והתמלאו בהן.

"אדרבה הענווה הפסולה וההרגשה של בחור שהוא לא שווה כלום וממילא לא יצא ממנו כלום, זה שורש כל הרע. זה גם חיסרון גדול באמונה וגם מונע ממנו להתקדם ולהצליח בלימוד ובכל דבר שבקדושה".

ראש הישיבה אמר שבחור צריך להשביח את הלימוד שהוא לומד ממילא, אבל איך באמת עושים את זה בפועל?

"קודם כל צריך לדעת לקנות מכל רב. בחור שחושב שהמגיד שיעור הזה לא מתאים לו, ושהר"מ ההוא לא יודע ללמוד לדעתו, לא יכול להצליח בלימוד. כדי להצליח בלימוד צריך לקנות מכל רב כל מה שאפשר. להתבטל בפניו, לשמוע אותו, לכבד אותו לא רק כלפי חוץ, אלא גם בעומק הלב, לדעת להעריך אותו ולקבל ממנו. יתירה מזאת, צריך לדעת גם לקבל מחבר. אולי החבר הזה

**חסר אונים צנח על כסא מזדמן, כשהוא אינו יודע את נפשו.
ואז נזכר פתאום במענה שקיבל מהגר"ח קנייבסקי: "עמלק!"
הוא קם והתחיל להסתובב בדירה, ולפתע הבחין בתמונה
גדולה. הוא קרא את הכיתוב שתחתיה, ונותר על עומדו המזום...**

יש דין ויש דיין

נקי וחף מכל חטא, אך הוא לכשעצמו לא יכול היה לתת מרגוע לנפשו. הוא לא יכול היה להשיב נפשו בידועו שהרג שני בני אדם, והוא איבד כל טעם באכילתו וקץ בחייו לגמרי. כמעט שלא אכל כדי להחיות נפשו, וכמעט שלא יצא מפתח ביתו. לראשונה מזה שנים רבות, הבחינו שכניו בביהמ"ד שהוא אינו משתתף עוד במניין הוותיקין הקבוע שלו, ומקומו הקבוע זה שנים רבות התרוקן והתייתם מבעליו הראשונים.

אחד מידידיו, בראותו את מצבו הקשה, שנפל יותר ויותר למרה-שחורה, התחיל לפייסו ולהשתדל עמו שיאכל כראוי, אך הוא לא רצה לשמוע, באמרו: "איך אני יכול לאכול כשהרגתי שני אנשים!...". ידידו הציע בפניו להריץ כאבו לגדולי הדור, ולשאול מה עליו לעשות. ההצעה היתה טובה בעיניו, והם ישבו וכתבו איגרת לרבי חיים קנייבסקי שליט"א, בה האריכו לספר כל המעשה מתחילתו ועד סופו.

לאחר שבועיים השיגו מענה מר' חיים במכתב, ובו נכתבה מילה אחת: "עמלק"!... הם לא הבינו מה נתכוון ר' חיים להשיבם במילה זו, אך העובדה שר' חיים לא התייחס למאורע כ"כ ברצינות, הרגיעה במעט את היהודי הרצוף.

חלפו ימים, והיהודי נאלץ לחפש דירה חילופית בטרם יפונה מדירתו הנוכחית. הוא פנה למתווך וביקש שיציע בפניו דירות העומדות להשכרה. המתווך הוביל אותו לבית שעמד ריק, והציע לו להסתכל האם מעוניין הוא לשוכרו. הם עברו בכל פינות הבית, והיהודי היה אכן חפץ לשוכרו.

כשעבר ליד אחת מפילות הבית, החווירו פניו כסיד: על כלי נגינה שעמד שם, ניצבה תמונה של אותו איש מבוגר שהרג הוא ברכבו!! היהודי התחלחל, הוא חש כאילו ההרוגים רודפים אחריו גם כאן, בדירתו החדשה. הוא שאל את המתווך מי היו בעליה של הדירה. המתווך לא ידע בדיוק, אך שמע שבעלי הדירה נהרגו בתאונת-דרכים מחרידה, אבל תיכף ניסה המתווך להפנות מחשבותיו ממנו, ואמר לו: "למה לנו לדבר על כך, הבה נסתכל על רחבותה ויופייה של הדירה".

אבל הוא לא היה יכול היה לשאת זאת, ושאל: "תחילה הרגתי אנשים, וכעת אני בא לרשת אותם?!". חסר אונים צנח על כיסא שעמד שם, כיסה פניו בשתי ידי, ופתאום נזכר בתשובת הגר"ח קנייבסקי: "עמלק!" הוא קם והתחיל להסתובב בדירה. לפתע

הסיפור הבא ארע לאחד מתושביה הנכבדים של העיר פלטבוש ביו ירוק. בוקר אחד, לאחר שהתפלל במניין ותיקין הקבוע, ביציאתו מביהמ"ד תיכף אחר התפילה צלצל הטלפון, וכשענה לשיחה קיבל הודעה כי בתוך חודשיים עליו לפנות את דירתו ולמצוא לעצמו ולמשפחתו מקום מגורים אחר.

הוא נהג ברכבו הביתה, והיה שקוע כל כולו במחשבתו אודות הבשורה שקיבל, שצריך לעזוב את דירתו. במהלך הנסיעה הסתכלו עיניו על כל בית שעבר דרכו, אולי ימצא על בית אחד שלט המכריז שיש כאן דירה להשכרה.

מתוך היותו עסוק בחיפוש אחר דירה להשכרה, לא היה מרוכז כל כך בנהיגתו, ולמרות היותו תמיד נהג זהיר ביותר - פתאום אירעה התאונה... הוא הרגיש כי הוא מאבד שליטה על הגלגל, והגלגל מסתובב מעצמו במהירות. הוא ניסה לעצור את הרכב מלנסוע הלאה, אך נגד רצונו המשיך הרכב לנסוע עוד ועוד, עד... שהתקרב במהירות אל עבר זוג נוכרים מבוגרים שצעדו בטיול שקט בדרכם הביתה מבית התפלה הנוצרית...

הוא עוד הספיק להבחין בפחד הנסוך על פניהם בראותם את הרכב מתקרב לעומתם, וכבר נפלו בני הזוג הנכרים על הארץ ללא רוח-חיים. כאשר עבר חודש ימים, הוזמן הוא לבית המשפט לדין על מעשיו.

המשפט החל, והוא שמע איך שהשופט מכריז: "משפט מספר 5,147, פלוני נשפט על אשר המית שני בני-אדם ע"י שפגע בהם ברכבו ב-15 באוקטובר בברוקלין". הוא ניסה להצדיק את עצמו בכך שרכבו מרד בו בלי מתכוון, ולמרות ניסיונותיו להטות את רכבו לדרך הישר - הסתובב הוא לצד השני ולא היה ביכולתו לנווט, וכך יצא אסון זה - אך נראה היה כי הצטדקויות אלו לא מסייעות בידו, וכי השופט יוציא פסק-דין לעונש חמור ללא כל רחמנות.

אך כשקם על רגליו עו"ד מומחה באומנותו, מסר בפני בעלי-הדין את הסיבה האמתית לתאונה המחרידה הזאת: "על הרחוב נשפך לפני כן הרבה שמן, ומסיבה זו לא היה באפשרות הנהג לנהוג ברכב כראוי, ורכבו החליק בשמן הנשפך על הכביש". השופט, שהכיר באמיתות הדברים, החליט שאין עליו אשמה והוציא לצדק דינו: "פלוני נקי מכל תביעה נגדו!".

השופט אכן פסק את דינו לטובה, וכל הסובבים ידעו שהוא

היה זה לא אחר מהאיש אשר המית ברכבו ע"י התאונה שגרם!
חיוך עלה על פניו, לבו נתמלא בשמחה וגיל, והאבן נגולה
מעל לבו. הוא הבין שמשמים סובבו שדווקא הוא הבן יתבע את
נקמת אביו, אמו, בני משפחתו ובני עמו, שנהרגו בטרבלינקא על
ידי צורר-היהודים הזה. הוא זכה אפוא ל"מחיית-עמלק" פרטית
משלו!

(הרב חנניה צ'ולק; ספר סיפור לחג; הפרשה בהלכה)

הבחין במגירה פתוחה, וכשבא לסגרה, הבחין בתמונה גדולה
שהיתה מונחת שם, ותחתיה כיתוב.

הוא הוציא את התמונה וקרא את המכתב, ולא יכול היה
להאמין למראה עיניו: "טרבלינקא 1942" היתה זו תמונה של
חייל אס. אס. במלחמת העולם השנייה, בעומדו בפתח שער
גיא הצלמוות טרבלינקא, שם נהרגו אביו, אמו וכל משפחתו של
היהודי, הי"ד. הוא הביט בעיון בתמונת החייל, ופתאום הכיר אותו,

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

מתי יחיד ורבים הלכה כיחיד?

ברכות דף יח

"מעשה בחסיד אחד שנתן דינר לעני בערב ראש השנה..."

במסכת שבת שבמקום מגורי רבי אליעזר נהגו כך, וכן מכך שלא
מתו לפני זמנם, אע"פ שאם מישהו אחר יעשה כך ויחלל שבת
עבור מכשירי מילה חייב סקילה, הרי שבשמים פוסקים כאותם
תנאים בנוגע אליהם. ועל כן היתה תבואתו ותבואת עירו של
אותו חסיד, שלדעת רש"י זה היה ר' יהודה, נידונת בראש השנה,
ובמקומו הלכה כדעתו, וכך גם מן השמים עושים באותו מקום
כדעתו.

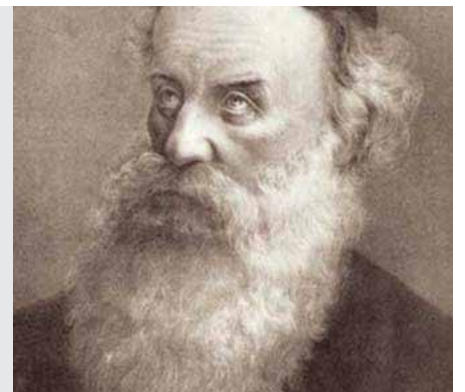
ובגא דפּלפּלא הוסיף להוכיח שהיה זה רבי יהודה בעצמו,
רש"י אומר בשבת (קכז:): שסתם חסיד זה רבי יהודה בר' אילעי,
או ר' יהודה בן בבא, וסתם ר' יהודה הוא רבי יהודה ברבי אילעי,
ומכריח שאכן זה רבי יהודה ברבי אילעי.

על פי הסיפור בסוגייטנו מבואר, שהזמן שנדונים על התבואה
הוא בראש השנה. התוספות במסכת ראש השנה מפרשים שסוגיא
זו כדעת רבי יהודה הסובר שהכל נדון בר"ה, ולא כדעת ר' יוסי
הסובר שבכל יום אדם נידון.

מובא בספרים 'שבת שבתון' ו'גא דפּלפּלא', שהקשה הגר"ח
קנייבסקי מה יענו על ההוכחה מסוגייטנו לשיטת ר' יוסי הסובר
שבכל יום אדם נידון, הרי על מעשה שהיה לא יחלוק?
והשיב לו אביו בעל קהלות יעקב, דכוונת התוס' היא שאותו
חסיד נקט כשיטת ר' יהודה, ובשמים פוסקים כמותו רק לגביו
אך לא לגבי אחרים. וראיה לכך מרבי אליעזר הסובר שמכשירי
מילה דוחים שבת ואין הלכה כמותו, ובכל זאת מספרת הגמרא

פרשת השבוע

"בתחילה היה מפוזר ומפורר, ואחר כך נעשה דבוק
ובא בבחינת עיגול גדול, ואחר כך נמשך קווים קווים
ונעשה בבחינת תלתא קרנתא ונקודה באמצע, ועל ידי
התכללות יסוד המים ביסוד האש נגמר ונעשה טוב..."

פתרונה המפתיע של החידה ששיגר החסיד בידי המקובל שהגיע לערוך 'מבחן'
לרבו בעל התניא, והמסר הנוקב... | ליזמא דהילולא כ"ד בטבת

רבינו עם הקב"ה באופן שאין לו אח ורע, בבחינת פה אל פה אדבר
בו (במדבר יב ח), ולפתע מודיע לו הקב"ה "אני השם". ותמוה,

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני השם (ו, ב)
לא פחות משליש מפרשת שמות מתאר כיצד משוחח משה

סיים נחה בת שחוק על שפתיו, והוא פתר אותה במילה אחת:
קרעפלאך [כיסנים].

המקובל שיחזר לעצמו את נוסח החידה והבחין שהפתרון תואם להפליא לפרטי פרטים. **בתחילה היה מפוזר ומפורר** - קמח, **ואחר כך נעשה דבוק** - בעקבות הלישה של הקמח עם מים, **ובא בבחינת עיגול גדול** - הבצק, **ואחר כך נמשך קווים קווים** - חותכים מהבצק רצועות רצועות, **ונעשה בבחינת תלתא קרנתא** - צורתו המשולשת של הכיסן, **ונקודה באמצע** - הבשר שממלא את מרכז הכיסן, **ועל ידי התכללות יסוד המים ביסוד האש** - בישולו, **נגמר ונעשה טוב**.

פתרון החידה נכנס בו כארס של עכנאי. בשרו נעשה חידודים, והוא קלט את התרגיל שעולל לו רבי שמואל מונקיס.

רבי שמואל זה היה תלמיד אדוק בבעל התניא, בעל לשון חדה, שאמרות הכנף שלו התפשטו בכל מרחבי האימפריה הצארית. כאשר נכנס רבי שמואל לחדר לאחר מכן, שאל אותו בעל התניא: דאס איז געווען דיין ארבעט? - זו הייתה המלאכה שלך?...

אך מעז יצא מתוק. המקובל קיבל כאן את השיעור הראשון והמשמעותי בחייו אודות מידת הגאווה. לאמור, עבודת הענווה לא מסורה לאלו שאין להם במה להתגאות, אלא דווקא לאלו שיש להם במה להתגאות. עד כה הציג כטווס את ידיעותיו הרחבות בחכמת הקבלה, ולפתע מצא את עצמו מוצג ככלי ריק. מכיוון ששוטה לא היה, קלט את המסר החודר והחל לשנות אורחותיו.

אחר הדברים האלה מהדהדת תשובת חזל (במ"ר נשא), לשאלה בה פתחנו וזה לשונם: "וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני השם". למה צריך כאן לומר אני השם? אלא אמר הקב"ה למשה, אף על פי שעשיתך אלוהו של פרעה, כמה דתימא "ראה נתתיך אלהים לפרעה" (ז, א) היזהר להיות אלקותי עליך. שלא עשיתך אלוה כי אם לפרעה לבדו".

כלומר, דווקא לרום דרגתו של משה רבנו שהקב"ה מדבר עמו פה אל פה וממנה אותו על פרעה, דווקא הוא נזקק לתזכורת מעוררת. שככל שדרגתו של אדם גדולה יותר - עדיין "אני השם".

(מוסף שב"ק יתד נאמן וארא תשע"ד)

הכי נזקק משה רבינו לידיעות נחוצות מעין אלו כמו "אני השם"? הלוא הוא שוחח עם הקב"ה באספקלריא המאירה, ומראה ולא בחידת ותמונת השם יביט?

לפני יותר ממאתיים שנה החליט אדם בעל יד ושם בחכמת הקבלה להיכנס לבעל התניא על מנת לתהות על קנקנו, כלומר, על מנת לבדוק אם אמנם גדול הוא כל כך בסתרי תורה. ידיעות בקבלה היו לו לאיש לרוב, אך כנראה שלא הפנים אותן, שכן רוח הענווה הייתה ממנו והלאה.

בעודו בדרך נתקל ביהודי ששמו רבי שמואל מונקיס. לאישיותו המרתקת של רבי שמואל נקדיש מספר מילים בהמשך, אך תחילה לגופא דעובדא:

רבי שמואל הבחין שמדובר בכלי מלא וגדוש, אלא שבמשך כל השיחה הטריד אותו הניחוח הגאוותי שהתנשא מהאיש. כאשר שמע שמטרת נסיעתו היא כדי לערוך מבחן לבעל התניא, אמר לו רבי שמואל: "אתה יודע, גם אני נוסע לליאזני על מנת לעמוד על טבעו של האיש".

שמח המקובל שמצא חבר כלבבו, ושניהם המשיכו בדרך יחדיו, עד שהגיעו לליאזנא. ככל שהתקרבו לביתו של בעל התניא, כך הלך ביטחונו העצמי של רבי שמואל ופחת. משנעמדו מול 'עיברא דדשא' של החדר, שרך את רגליו בחוסר ביטחון והודיע לשותפו שהוא חושש להיכנס, תחת זאת ביקש ממנו לעשות טובה ולהציג במקומו את החידה הסבוכה עימה הגיע ממרחק מאות מילין, חידה שמופיעה באיזשהו כתב יד קבלי עתיק יומין, והיחיד שיצליח לפתור אותה, משמע שהוא זה שאכן שולט בסתרי תורה. המקובל לא חשש כלל מהמפגש עם בעל התניא, והסכים לבקשה. וכי מה כבר אכפת לו לצרף למבחן שהכין שאלה נוספת. הקריא לו רבי שמואל את לשון החידה וזה נוסחה:

"בתחילה היה מפוזר ומפורר, ואחד כך נעשה דבוק ובא בבחינת עיגול גדול, ואחר כך נמשך קווים קווים ונעשה בבחינת תלתא קרנתא, ונקודה באמצע, ועל ידי התכללות יסוד המים ביסוד האש נגמר ונעשה טוב".

נכנס המקובל וביקש להציג שאלה. בעל התניא הקשיב לחידה המופלאה שציטט באוזניו מילה במילה עד תומו. וכאשר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"לפני מספר ימים, כשעזבו המשלחות את ביתו של סבא, ונשארנו רק בני המשפחה הקרובה, אמר לנו הסבא - אתם רוצים לדעת מהי יגיעת התורה אמיתית? זה רק רבי דוד קארלינער!"...

הגאון רבי גדליה הוניגסברג שליט"א מספר על הבכי הסוער של סבו מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

הנדבות, הגיע להתרים אותו עבור ה'תלמידי חכמים בארץ ישראל'. אותו משולח ישב והמתין עד שר' דוד ירים את עיניו מהגמרא וישים לב לקיומו, לאחר דקות ארוכות ר' דוד הרים את עיניו והבחין באותו יהודי ושאלו לרצונו. אמר לו היהודי, שהוא נוהג לבוא אליו מדי תקופה ומקבל ממנו תרומה הגונה. ואכן גם הפעם ר' דוד הכניס ידו לכיסו ושלף תרומה נדיבה.

"היהודי 'משולח', שם לב שר' דוד 'לא אתו' והוא שולף כסף בלי לשים לב, וחשב בליבו: אני אקפוץ על ההזדמנות... וכך הוא ישב וחיכה עד שר' דוד ירים את עיניו שוב מהגמרא, וכשר' דוד הרים את עיניו ושאלו לרצונו, הוא חזר על מה שאמר לפני מספר דקות, ור' דוד שוב הרים לו תרומה הגונה.

"וכך חזר המעשה על עצמו מספר פעמים, עד שר' דוד קלט את ההתחכמות של אותו 'משולח', ואמר לו - הרי היית כאן ונתתי לך מה שאני נותן, למה אתה מגיע שוב?"

"ואז ר' דוד אמר לאותו יהודי משהו מבהיל: 'אתה חושב שאני זקן סנילי ושוכח הכל, אך דע לך שאולי אני שוכח כמה דברים בענייני העולם הזה, מי מגיע אלי וכו', אך דע לך, כי מן התורה הקדושה לא שכחתי מאומה, כקוצו של יו"ד."

"וכאן", מתאר הנכד הרב הוניגסברג, "מרן הגר"ח פרץ בבכי שלא נפסק במשך כמה דקות. אז ראינו בחוש מעט מסערת לבבו ואהבת התורה הבושרת שבו. ללמדנו מאי משמע 'לקבוע עיתים לתורה'."

בשכונת פרדס כץ בבני ברק נערך מעמד סיום הש"ס של כולל 'רינה של תורה'. בין הנואמים היה נכדו של מרן הגר"ח קניבסקי, הגאון רבי גדליה הוניגסברג, שהצליח להפתיע את הציבור כאשר סיפר להם מה הכי ריגש את סבו בכל סיומי הש"ס, שאף גרם לו לפרוץ בבכי.

במעמד השתתפו רבנים, ראשי ישיבות ורבני השכונה, ובראשם הגאון רבי שרגא שטיינמן, הגה"צ רבי בנימין פינקל, הגאון רבי חיים פרץ ברמן, הגאון רבי גדליה הוניגסברג וראש הכולל הגאון רבי אליעזר שטיינמן.

במעמד ניגש לדבר בפני הקהל נכדו של מרן הגר"ח קניבסקי, רבי גדליה הוניגסברג, שהצליח להפתיע את הציבור עם סיפור שעדיין לא נחשף על סבו.

וכך הוא סיפר: "מטבע הדברים, בימים האחרונים, מגיעות עשרות משלחות לביתו של סבי שיחי', כדי לעדכנו ולהזמינו לסיומי הש"ס הרבים המתקיימים במאות שקהילות ברחבי הארץ. "לפני מספר ימים, כשעזבו המשלחות את ביתו של סבי ונשארנו רק בני המשפחה הקרובה, אמר לנו הסבא, אתם רוצים לדעת מהי יגיעת התורה אמיתית? זה רק רבי דוד קארלינער."

וכך סיפר לנו הסבא: "רבי דוד קארלינער היה מתמיד גדול הבקיא בכל התורה כולה. בסוף ימיו היה לו קשה לראות והוא רק ישב ולמד ושכח מכל ענייני העולם הזה. "יום אחד הוא ישב ושקע בלימוד כהרגלו. אחד מאוספי

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

האם מועילה הגעלה לכלים המצופים אמאייל?

עשרים וארבע שעות מעת 'בליעת' האיסור, כיון שאז האיסור 'נותן טעם לפגם', ועוד, שעובי הציפוי 'בטל בשישים' בעובי הכלי; ורק בנוגע לאיסור חמץ, שלדעת הרמ"א שבפסח עצמו אינו בטל אפילו באלף, ולדעת הרמ"א מחמירים בו אף ב'נותן טעם לפגם', החמירו בציפוי זה שלא להכשירו בהגעלה. ויש שצידד בנוגע לאיסורים אחרים, להחמיר ולהגעילו שלוש פעמים.

[הוספה לאחר שעה"צ תנא, קצא; ביאורים ומוספים דרשו, 125]

כלי המצופה אמאייל - יש שהסתפקו שמא דין הציפוי ככלי חרס, ועל כן הורו שלא ניתן להכשירו בהגעלה, הן מחמץ והן מאיסורים אחרים, כגון 'בשר בחלב'; כי אם ב'ליבון קל'. ויש שכתב שאף בליבון אין להכשירו, מפני שהציפוי עלול להתקלקל באש, וקיים חשש שירחיק את הכלי מהאש לפני תום הליבון. ובמקרה של ספק אם הכלי אכן בלע איסור, ניתן להקל. ויש אומרים שבנוגע לאיסורים אחרים ניתן להקל לאחר שחלפו

כיצד ניתן להכשיר תנור אפייה המצופה אמאייל?

ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי ניקויו בחומר חריף, הפוגם את כל שאריות החמץ שנותרו בו, והפעלתו לאחר מכן בדרגת החום הגבוהה ביותר למשך שעה; אך את דלת הזכוכית יש לצפות בנייר כסף מבפנים. ויש אומרים שאכן ניתן להכשירו בהפעלתו בדרגת החום הגבוהה למשך שעה, אך יש לצפות בנייר כסף את כל התנור, או את המאכלים הנאפים בו בפסח.

[ביאורים ומוספים דרשו תנא, 125; וראה 'מטבח כהלכה', עמ' 69-71]

בהמשך לאמור: תנור אפייה המצופה אמאייל, אשר קיימת בו מערכת נקיון עצמי שבהפעלתה מתחמם התנור בחום גבוה מאד - יש אומרים שניתן להכשירו על ידי הפעלת מערכת זו; ואם לא קיימת בו מערכת כזו, לא ניתן להכשירו אלא ב'ליבון'. ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי הפעלתו לכמה שעות בדרגת החום הגבוהה ביותר, שהרי אף בליעת החמץ היתה באופן זה; ולדעתם, בצורה שבה הוא נבלע, כך הוא נפלט.

האם ניתן להשתמש בפסח בכלים צבועים?

והצביעה לא נעשו באמצעות סובין, נחלקו הפוסקים אם ראו להחמיר שלא להשתמש בכלי לאחר הגעלה. וכתבו הפוסקים, שבמקום שלא נהגו כמנהגים אלו, אין להחמיר. ואף במקום שנהגו להחמיר, אין להחמיר בכלי שהצבע מעורב בחומר שממנו עשוי הכלי, או באכילה על גבי שולחן צבוע, וכדומה.

[שו"ע תנא, כג-כד, משנ"ב קמ, קמא, קמד וקמה, ושעה"צ קצא; ביאורים ומוספים דרשו, 126]

יש שנהגו שלא להשתמש בפסח בכלים מצופים, או בכלים צבועים; אם משום שפעולות הציפוי והצביעה נעשו לעיתים באמצעות 'סובין' חמץ, כך שבציפוי היה מעורב חמץ, שאינו יוצא לא על ידי הגעלה ולא על ידי ליבון; ואם מחשש שהציפוי והצביעה נעשו על גבי כלי חמץ שלא הוכשרו כהלכה. ואף לפי מנהג זה, אם הכלי יוצר בהשגחה כדי לוודא שלא מעורב בו חמץ, ניתן להשתמש בו. ובאופן שידוע שהציפוי

* כלי המשמש לחמץ צונן, אך מעולם לא 'נבלע' בו טעם חמץ, מותר להניח בתוכו בפסח אפילו מאכל חם. ומנהג ישראל עוד מזמן רבותינו הראשונים, שלא להשתמש בפסח בכלי חמץ העשויים מחרס.

* 'בית שאור' ו'בית חרוסת' העשויים מעץ או ממתכת - אף שהונח בהם חמץ צונן בלבד, אסור להשתמש בהם בפסח למאכלים חמים, אך ניתן להכשירם בהגעלה. ולדעת הרמ"א, אם הם עשויים מעץ, אין להשתמש בהם אפילו לאחר הגעלה. ואם הם עשויים ממתכת - מותר להשתמש בהם לאחר 'ליבון'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הטס מישראל לארצות הברית בר"ח ניסן - האם צריך לבדוק את ביתו לפני צאתו לדרך?

לחשוש שלבסוף ישתהה ולא ישוב לפני הפסח. והיוצא לדרך קרובה לאחר י"ד באדר - אם אין בדעתו לשוב לפני פסח, דינו כיוצא לדרך רחוקה. ואם בדעתו לשוב לפני פסח, אין חוששים שישתהה בדרכו, וניתן לסמוך על כך שיבדוק את החמץ לאחר שובו, בליל י"ד; אך אם קבע את מועד שובו לביתו בקרוב לפסח, פעמים שיש לחשוש שישתהה, והדבר תלוי בתנאי התחבורה והמרחק מביתו.

[שו"ע תלו, א, משנ"ב א, ב, ג, רט, ושעה"צ ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1, וראה שם, 7; רש"י פסחים ה, א]

היוצא לדרך רחוקה בתוך שלושים יום לפסח, דהיינו מי"ד באדר ואילך - יצוה לבני ביתו לבדוק את החמץ בסמוך לפסח. ואם אין לו למי לצוות, וגם אינו יכול למנות שליח לבדיקה - עליו לבדוק את ביתו בלילה שלפני יציאתו, כיון שמי"ד באדר חובה על האדם לדאוג לצורכי הפסח, וכפי שמצאנו שחובה על כל אדם לעסוק בהלכות הפסח החל מיום זה, ועל כן גם חובת הבדיקה חלה מיום זה. וחובת הבדיקה היא אף אם בדעתו לשוב לביתו רק לאחר חג הפסח; ומאידך, אף אם בדעתו לשוב לביתו לפני הפסח, כך שיוכל לבדוק בליל י"ד בניסן - אין לסמוך על כך, כיון שיש

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

כ"ד בטבת | רבי אליהו אליעזר ב"ר ראובן דב דסלר זצ"ל, משגיח ישיבת פוניבז', בעל מכתב מאליהו ועוד

היום הוא יו"ט במגילת תענית על שניצחו את הצדוקים בדיני ירושה, לפי גירסת הגמ' (ב"ב קט"ו). ולפי גירסת מגילת תענית (פ"ה), היה זה בכ"ד אב.

בשנת תקצ"ז הייתה רעידת אדמה חזקה בצפון הארץ, שבה נהרגו אלפי יהודים ז"ל, רעידת האדמה הורגשה במיוחד בצפת ובטבריה. ומעיד ע"כ רבי ישראל משקלוב בהקדמה לספרו פאת השולחן, "ופגעתו בזמן צרות המגפה בגליל הק' ר"ל לא תקפ"ץ ותעשה בני אדם כדגי הים ויברחו אנשים רבים למדברות וליערות.."

יארצייט:

- תע"ט: רבי נפתלי ב"ר יצחק הכהן כ"ץ זצ"ל, אב"ד פוזן ופפ"ד, בעל סמיכת חכמים, משך הזרע, ברכת ה' ועוד.
- תקע"ב: רבי יוסף ב"ר יחיאל מיכל (מזלוטשוב) יונגרלייב זצ"ל, האדמו"ר מיאמפולי.
- תקע"ג: רבי שניאור זלמן מלאדי ב"ר ברוך זצ"ל, האדמו"ר הזקן, בעל התניא ושו"ע הרב.
- תרי"ב: רבי מאיר ב"ר יהודה לייב אייזנשטטר זצ"ל, מהר"מ אש, אב"ד ור"י אונגוואר ועוד, בעל אמרי אש, אמרי בינה ועוד.
- תרפ"ו: רבי שמואל ב"ר אברהם בורנשטיין זצ"ל, האדמו"ר מסוכוטשוב, בעל שם משמואל.
- תש"ח: רבי אברהם שמואל בנימין ב"ר משה סופר זצ"ל, בעל שו"ת דברי סופר.
- תשי"ד: רבי אליהו אליעזר ב"ר ראובן דב דסלר זצ"ל, משגיח ישיבת פוניבז', בעל מכתב מאליהו ועוד.
- תשל"ז: רבי חיים ב"ר משה הגר זצ"ל, האדמו"ר משאץ-ויז'ניץ.
- תשמ"ז: רבי משה מרדכי ב"ר שמעון נתן נטע בידרמן זצ"ל, האדמו"ר מלעלוב.
- תשמ"ח: רבי משה עקיבא ב"ר אברהם יצחק טיקוצ'ינסקי זצ"ל, משגיח ישיבת סלבודקה ור"י מקור חיים י-ם.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

חדש

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
עדכונים על סיום השי"ס • עברית/אידיש

שלוחה 6

הרב **יוסף מגנוז** שליט"א
הדף היומי בבלי • צרפתית

שלוחה 2/5

חדש

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום השי"ס
ומאירועי דרשו

שלוחה 5

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
הפוחת בכל יום - באידיש

שלוחה 3/2

חדש

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3/1

הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

"שמרתי לך כרטיס בצד, אבל מוישה בא, שם כסף ולקח אותו..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

לאו גמור ד'לא תלך רכיל בעמך'. הגם שעוולה גדולה עשה אותו שהפציר לתת לו את הסחורה שברר הראשון, מכל מקום כיון שמכר לו וקיבל המעות מאתו, בוודאי מכירה גמורה היא ולא תצא שום תועלת מזה שיגלה לו שם המפציר, רק שיכניס לו שנאה בלבו עליו. וזו היא רכילות גמורה..."

נקל לתרגם דוגמה זאת לתרחישים מוכרים לנו מחיי היום-יום, וכגון - מכירת כרטיסים לנסיעה למירון בל"ג בעומר, וכן כל כיוצא בזה.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מציינים בעניין זה, שאם הקונה הראשון יודע מיהו הקונה השני, ורק שחושד במוכר שמכר ברצונו לשני, אזי על פי המבואר לעיל ב'חפץ חיים' נראה שמותר לו לומר שהוא אינו אשם, אף שבכך ידע שהשני אשם. וכן כתב הגר"א גנחובסקי.

היום נלמדים הסעיפים האחרונים בספר 'חפץ חיים' (כלל ט') מהלכות רכילות סעיפים יד-טו). בסעיף האחרון מזכיר ה'חפץ חיים' ענין שרבים נכשלים בו, ומצייר בזה דוגמה אחת שממנה יקיש המשכיל לכל כיוצא בזה.

"...לפי מה שמצוי, שאחד מביא סחורה לעיר למכור, ובאים אצלו קונים הרבה, ורגיל מאוד שמי שאין לו מעות בשעת מעשה, הוא בורר סחורה ומבקש מהמוכר שלא ימכור את הסחורה לאחר כי הוא ילך ויביא לו מעות. ובתוך כך באים אצלו קונים אחרים ומפצירים בו הרבה שימכור להם אותה הסחורה שברר הראשון, ונתרצה להם, ואחר כך כשבא הראשון ומבקש מאתו שייתן לו את הסחורה שברר מתחילה, הוא משיבו: 'פלוני בא ולא הייתי רוצה לתת לו, והשליך את המעות ולקח את הסחורה, ובעל כרחי נתרציתי לו, שלא הייתי רוצה להתקוטט עמו'. כגון זה עבר על

כתב בעל התניא: האדם צריך לשמור את המחשבה כמו את המעשה, ואדרבה, העיקר הוא המחשבה הנקראת עלמין עילאין (עולמות עליונים), כי ה' רואה ושומע ויודע כל מחשבות האדם, ואינו מוותר הן לטוב והן למוטב ח"ו, לפקוד על כל מחשבה דיבור ומעשה.

(אגרות בעל התניא - אגרת קלו)

נשתדל לשמור על קדושת המחשבה שהרי אין מחשבה שהולכת ריקם, ועל כל מחשבה מקבלים שכר או עונש ח"ו